Nicolai ſaliceti ar/tiū et medicine doctoris: ab/batis monaſterij btē marie d pomerio (al's Bomgart) or/dinis Ciſtercieñ. Argenti/neñ. dyoceſis. in anthidotarium anime prefaciuncula.

Conſueuerunt artis medicine corporalis auctores eximij inter ceteros quos de medendis corporibus humanis edidere libros et codices. nōnullos cōponere tractatus q̃s anthidotarios appellāt. quibꝫ anthidota quedā meliora potioraq; ad ſingulas egritudines curandas a ſolēniorib; mgr̄is ordinata. atq; a poſteris magis expta in vnū cōgregata inueniūtur. vt in anthidotario iohānis bebe meſue, q̄ grabadin dicit̄. Patꝫ ꝛ in q̃nto canonis auicēne. q̄ totꝰ eſt anthidotariꝰ. Raſis q̃ꝫ et alij plurimi ſuis in libris anthidotarios ordinarūt. Nouiſſime ꝟo q̄dā nicolaꝰ noīe: vir vtiqꝫ ea in arte doctiſſimus Anthidotariū cōpoſuit q̄ famoſiſſimꝰ eſt. ita vt medici ꝛ apothecarij ipm ſuis in manibꝫ cōtinue habeāt ꝛ eo vtātur. Qui ſic incipit. Ego nicholaus rogatꝰ a q̄buſdā ꝛc. Ad huiꝰ igitur imitationē. Et ego nicholaus huiꝰ medicine corporee q̄ndā pfeſſor nūc vero ſpūalis medicine q̄ de aīabꝫ curādis ſollicita ē. Utinā bonꝰ diſcipulꝰ hūc libellū orōnū meditationūqꝫ deuotaꝝ ex plib; ſctōꝝ patꝝ libellis hincinde collegi: quē anthidotarium aīe appellare volui. eo q̄ i ipo q̄ꝫ pluria ſaluberrima ꝛ efficaciſſima reperiātur anthidota ſiue medicamēta. q̄ ſunt orōnes ꝛ meditatiōes deuote q̄bꝫ aīe varijs lāguorib; pctōꝝ ſauciate curari poterūt: ſi diligēter adhibeātur. Qꝫ aūt orationes ſint medicamēta anime patet Eccleſiaſtici decimooctauo. Fili in tua firmitate ne deſpicies teipm̄ ſꝫ ora deum ꝛ ipe curabit te. et Iacobi vlt. Infirmatur q̄s ex vobis inducite pb̄ros ꝛ orēt ſup eū. Et ſeq̄tur ibi. Oratio enī fidei ſanat infirmū. q̄ auctoritates tāetſi de īfirmitatibꝰ

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

corporalib⁹ dicte videantur. multo magis tñ de ſpūalib⁹ morbis ipi⁹ aīe intelligēpñt Unde Hieroni. Sanam⁹ inquit ieiunio peſtē corporꝫ. orone aūt peſtē mētis. ꝓpter qd̄ et apocalipſis q̄nto. dictū eſt de angelis ꝙ habebant phialas aureas plenas odoramētoꝝ: q̄ ſunt orones ſctōrū. Medicine eī corporales vt plurimū ſūt odorifere ſeu aromatice ꝓpter qd̄ ꝛ apothecarij hmōi medicamina cōficientes a pleriſq3 aromatarij appellant. Vñ ꝛ in pſal. Dirigat oro mea ſicut incenſuꝫ in cōſpectu tuo. qd̄ quidē incēſum vtiq3 odoriferꝝ eſſe ſolet. Uerꝝ ſicut medicine corporales in multiplici ſūt differētia. ſunt enī digeſtiue vt ſunt ſyrupi. et laxatiue ſicut ſunt pillule potōes ꝛ electuaria laxatiua. et opiate q̄ ſūt cōſumptiue reſidui poſt purgatiōnē. et cū h̄ cōfortatiue ꝛ alteratiue. et electuaria ſilr alteratiua ꝛ ꝯfortatiua ꝛ empla ſtra vnguēta olea aq̄ diſtillate. et multa hmōi q̄ in anthidotarijs ſub ſuis rubricis diſtincte repiunt. Sic et in h̄ libello q̄ anthidotari⁹ aīe appellabit vt dictū ē. ponūtur quedā meditationes ſeu orationes digeſtiue. i. p̄paratiue ad expulſionē. ſicut in principio eiuſdē habent illa q̄ ꝯtritionē et dolorē de pctis inducūt. Cōſequēter ponent medicamina purgatiua q̄ nihil aliud ſunt q̄3 cōfeſſiōes ſiue ſacramētales corā p̄ſbitero faciēde. ſiue ſpūales q̄ corā dō fieri cōſueuerūt. Et q2 ſācte euchariſtie ſacm̄ efficaciſſimū eſt medicamētū ipi⁹ aīe: q̄ poſt purgationē ſacramentalē p̄ cōfeſſionē et abſolutionē factā delētur reſidua pctōrū poſt hmōi cōfeſſionē ꝛ abſolutionē derelicta. ſicut ē pena debita ꝓ pctis. et fomes peccādi ſilr. et ipa aīa confirmat et cōfortat in bonis virtutib⁹. vt hr̄ in collecta de h̄ ſacro. ſit abſolutio ſcelerꝝ. ſit fortitudo fragiliū. ſit ꝯ͂ mundi p̄icula firmamētū. Idcirco tertio loco tanq̄3 opiate ponent orones an̄ ꝛ poſt hmōi venerabilis ſacri euchariſtie p̄ceptionē dicēde. Subiūgētur de hinc orones et meditatiōes plurime de paſſione dñi nr̄i ieſu xp̄i. in q̄ repit efficaciſſimū anthidotū confor

ratiuum et reſtauratiuũ om
nib⁹ aïe languorib⁹ ſaluber-
rimus. Ponentur et oŕones
ad beatiſſimã virginẽ mariã
diuerſoſq3 ſanctos ⁊ ſanctas
dei tãq̃ electuaria odorife-
ra ⁊ aromatica quib⁹ ſpũa-
lis aïe defect⁹ tanq̃ medica
mẽto cordiali reſtaurat̃. Po-
nẽtur demũ oŕones plurime
ꝑ diuerſis gratijs ſpãlib⁹ im
petrãdis. vt ſunt ille q̃ mane
dicũtur in exitu lecti ꝓ grãꝝ
actione. de cuſtodia noctur-
na. et impetratiõe gratie ope
rãdi: qđ bonũ eſt et euitãdi
pctã. ſil̃r et ille q̃ dicẽde ſunt ĩ
aggreſſu cuiuſlibet opis. et
multa talia hm̃oĩ. que tanq̃
vnguẽta vel emplaſtra ꝯ oĩa
extrinſecus occurrẽtia ꝑicula
ſalubriter adhibentur: q̃ om
nia vt meli⁹ inueniri valeãt
et citi⁹ occurrat qđ queritur:
ordinata ẽ tabula in qua oĩa
et ſingula in h̃ libello conten
ta ꝑ ordinẽ ſub ſuis titulis et
folioꝝ numero ſũ collocata.
¶ Notãdũ tñ eſt ꝙ licet or-
do iã dictus valde ꝯueniens
eſſet. ita vt libellus iſte ĩ tra-
ctat⁹ iuxta p̃dictã diuiſionẽ
fuiſſet diſtribut⁹. et oratiões
ſeu meditatiões ſingule ſub

ſuis rubricis iuxta materiã ĩ
eis ꝯtentã fuiſſent ordĩate. qꝛ
tñ a plurib⁹ hinc inde colle-
ctus eſt pñs anthidotarius
q̇ nõ om̃es ſil̃ habebãtur ad
manũ ſ3 vn⁹ poſt aliũ ẽ rep̃t⁹
Jdcirco in h̃ opuſculo contẽ
ta min⁹ ordĩate poſita ſunt ĩ
pleriſq3 locis. Quaꝓpter vi-
dẽdo tabulã: h̃ ꝑxio ſequentẽ
eligat ex ea ⁊ colligat prudẽs
lector q̇cq̇d ſibi viderit neceſ-
ſariũ. et inueniet illud ſuo fo
lio deſigñtũ. Aduertat etiã q̇-
libet bon⁹ catholic⁹ q̃nte vti
litatis ſit pñs libell⁹ in q̊ pe-
ne ad oĩa neceſſaria ſaluti aïe
et corꝑis oŕones tãq3 oportu
na remedia ⁊ anthidota ĩue-
niãtur. q̇ q̇dẽ libell⁹ ſꝑ in ma
nib⁹ tenẽd⁹ ẽ et aſſidue rumi
nãd⁹: qꝛ ꝯtinua nobis neceſ
ſitas ĩminet. vt cõtinue đ re-
medio nobis ꝓuideam⁹. q̃ ꝓ-
pter monet nos dñs in euan
gelio Lu. xviij. di. Oporte
ſꝑ orare et nõ deficere. et eiuſ
dẽ. xxi. Vigilate inq̇t oĩ tẽꝑe
orãtes. q̇b⁹ etiã ꝯcordat illđ
aplĩ Pauli ꝑme ad Theſſa
vlt. Sine intermiſſiõe orate.
Et ad Rom̃. xij. oŕoni inſtã
tes. et Jac. v. triſtatur aliq̇s
vĩm oret eq̊ aïo ꝛ pſallet. Et

ꝓma Petri. iiij. Uigilate in orõnib. Uñ et ſcti dei inter cetera ꝟtuoſa opa pl⁹ orõni q̄z alijs opib inſtituiſſe repiũtur. quẽadmodũ legit̃ ꝺ ãna vidua Luce. ij. ꝙ nõ diſcedebat de tẽplo ieiunijs ꝛ orõnibus ſeruiẽs die ac nocte. Et Actuũ. i. de aplis legitur. ꝙ erãt oẽs pſeuerãtes in orõe vnanimiter cũ maria matre ieſu et fratrib ei⁹. De beato etiã martino legitur ꝙ moriens inuictũ ab oratiõe ſpm̃ nõ relaxabat. Et beat⁹ iacobus alphei. ex aſſiduitate orãdi cõtraxit in gẽtib ſuis duriciã cameloꝝ. Et beat⁹ bartholome⁹. centies in die ꝛ cẽties in nocte ante deũ genua flectebat. Silr et oẽs alij ſãcti dei q̊s referre eſſet impoſſibile. Sz qd de ſctis iſtis tm̃ immoramur. cũ ꝛ ipe ſctũs ſctõꝝ xps dñs orationẽ (q̄z ſit vtilis ꝛ neceſſaria nedum verbo ſz ꝛ exẽplo ꝓprio aſſidue ac freq̄nter orãdo (nobis cõmendauit. Patet igitur q̄z vtilis et neceſſari⁹ ſit preſens anthidotariũ anime.

Explicit prefatio huius libelli.

Tabula generalis libelli preſentis.

PRimo ponitur exhortatio ſalutaris terrorez iudicij ac timorẽ diuĩe vltionis incutiens. Folio. 6
Deploratio pctõris miſericordiã dei flagitantis. 6
Oratio ſancti auguſtini ad digne deum laudandi. 9
Alia oratio eiuſdem ad impetrandũ veniã pctõꝝ. 11
Confeſſio eiuſdem. 12
Alia confeſſio auguſtini 12
Orõ bti greg. ꝓ fine bõo. 13
Oratio ſatis deuota ad oẽs dei ſanctos. 14
Alia oratio ad eoſdem. 15
Mod⁹ cõfitẽdi ſuccinct⁹: ſiue cõfeſſio gñalis andree hiſpani. q̄ ꝛ ſpeculũ cõfitentiũ dr. fo. 15. et conſequenter.
Qualis debeat eſſe cõfeſſio et plura ad idem. 21
Alia breuis confeſſio. 22
Cõfeſſio ſcti bernardi. 23
Confeſſio alia cũ quadã gratiarũ actione. 24
Orationes dicẽde ante ſacrã cõmunionem. 25. et ꝯñter
Grarũ actiões p⁹ ſa. cõ. 27
Jubilus ſcti bernardi. 30